

No 034

JANUAR 2008

MÆRKNING

Svensk supermarked underviser børn i sundhed · Massiv medieomtale af jubilæumsprojekt · DVN i medierne · Artikler i "Mærkning" 2007 · Forskrifter · Personalnyt

Svensk supermarked underviser børn i sundhed

Af Ib Keld Jensen · Fotos: Ole Johnny Sørensen

Børssalen dannede en smuk ramme om jubilæumskonferencen

DVN fyldte 50 og fik megen ros for at sætte børn og sundhed på dagsordenen ved jubilæumskonferencen. I Sverige har hundreder tusinder børn fået sundhedsundervisning i ICA's supermarkeder.

Børn, varedeklareret og sundhed var på dagsordenen, da Dansk Varefakta Nævn fejrede 50-års jubilæum den 5. november med en konference i Børssalen.

DVN markerede det skarpe hjørne ved at sætte fokus på, at danske forbrugere, herunder ikke mindst børnene, er på Herrens mark, når de skal tyde indholdet i en vare. Samtidig slås vi med massiv overvægt hos et stigende antal børn. "Børnene skal klædes bedre på til selv at tage ansvar, og det skal ske ved at sætte varedeklareret på skoleskemaet," lød budskabet fra DVN's mangeårige formand, Steffen Gulmann, der åbnede konferencen.

Ind fra Stockholm var fløjet Christina Karlsson, der er sundhedschef i den gigantiske svenske ICA-supermarkeds kæde. Hun fortalte om, hvordan ICA i årevis har arbejdet bevidst med at få kunderne til at træffe sundere valg, og ICA har desuden gjort en massiv indsats for at lære de svenske skolelever at tage ansvar for egen sundhed ved blandt andet at kunne forstå en varedeklaration. "Siden 2005 har vi gennemført 'Buddy with your Body', hvor vi tilbyder skolebørn undervisning i selve supermarkederne. Vi ser på, hvorfor det er vigtigt at spise frugter

og grøntsager. Efterfølgende bliver det fulgt op af undervisningsmateriale ude i skolerne. Vi har haft hundredetusinder af skolebørn igennem vores forløb," sagde Christina Karlsson, der også har været medvirkende til, at ICA har reduceret de 'usunde' madvarer i de glitrende reklamer til et minimum.

Deklarationer er fri for kulturelle normer

Egentlig skulle familie- og forbrugminister Carina Christensen have talt, men der kom som bekendt et folketingsvalg på tværs. Heldigvis lykkedes det at finde en fuldgod erstatning i professor Suzanne C. Beckmann fra Copenhagen Business School, der fortalte om sit engagement i et stort europæisk forskningsprojekt. Projektet har til hensigt at forstå og forhindre børnefedme og relaterede sygdomme.

Suzanne C. Beckmann pointerede, at varedeklarationer er en altafgørende forudsætning for at sammensætte en sund kost, og at oplysningerne om nærings- og energiindhold har den fordel, at de er uafhængige af subjektive vurderinger, og desuden fri for individuelle og kulturelle normer.

En af de foreløbige erfaringer fra projektet er ellers, at det på andre områder ikke er muligt at lave standardiserede retningslinier på tværs af landene. For eksempel er der forskel på, om man definerer kartoffelen som en grøntsag, og på hvad størrelsen er på en portion. Projektet er EU-finansieret og involverer forskere fra 10 lande.

Læge ph.d. Christian Mølgaard fra Institut for Human Ernæring viste, hvordan unge værnepligtige støt og roligt over årene er blevet overvægtige. I 1945 var fænomenet stort set ukendt. I dag er over syv procent af de værnepligtige fede, og der er ingen tegn på, at kurven er ved at knække.

Finansiering ikke på plads

Forinden havde ernæringsseksperten og projektleder i Kræftens Bekæmpelse, Gitte Laub Hansen, præsenteret baggrunden for et dansk undervisningsprojekt sat i værk af DVN i samarbejde med blandt andre Suhrs Videncenter. Projektet har til formål at sætte varedeklarationer på skoleskemaet i 7. klasse og Gitte Laub Hansen fortalte om det store forarbejde, der er gjort for at afdække behovet. Blandt andet har der fra lærerkredse vist sig stor interesse for undervisningsmateriale om varedeklarationer. Projektet er blevet en del af dagligvarehandlens 13-punkts plan mod fedme, og det støttes økonomisk af De Samvirkende Købmænd, Landbrugsrådet og Fødevarerindustrien. Finansieringen er imidlertid ikke helt på plads, så den arbejdes der fortsat på.

En glad direktør

Det var en tilfreds direktør Helga Møller, der gik og ryddede op sammen med sit personale i timen efter jubilæumskonferencen i Børssalen den 5. november. "Jeg har simpelthen fået så mange positive tilkendegivelser om konferencen og idéen med at sætte varedeklarationer på skoleskemaet," sagde DVN-direktøren.

Massiv medieomtale af jubilæumsprojekt

1. Jytte Ølgaard fhv. kontorchef i Erhvervsministeriet i samtale med chefkonsulent Benedicte Federspiel, Forbrugerrådet og Dansk Varefakta Nævns direktør Helga Møller.

2. TV-værten Jes Stein Pedersen bandt de enkelte oplæg sammen og stillede spørgsmål til oplægsholderne.

3. Ingeniør i Forbrugerrådet og medlem af DVN's bestyrelse Helen Amundsen i samtale med Torben Foged, direktør for Forbrugerlaboratoriet og professor Suzanne C. Beckmann, der sidder i DVN's bestyrelse.

4. Tre personer, der sammen og hver for sig har lagt grunden til det DVN, vi kender i dag. Til højre er det Ernst Klæbel, der sad i kvalitetsmærkningskommissionen, som dannede grundlaget for DVN, i samtale med DVN's første sekretariatschef, Gertrud Lund Andersen, mens formand Steffen Gulmann ser til.

5. ICA's sundhedschef Christina Karlsson bragte sine erfaringer fra hinsidan om forbrugeruddannelse og sundhed med til konferencen.

8. Niels Erik D. Jensen, direktør for internationalt center i Erhvervs- og Byggestyrelsen sammen med direktør Helga Møller og Laura Larsen, der sidder i DVN's bestyrelse og desuden er formand for Familie og Samfund.

9. To selvstændige konsulenter Niels Otto Bach Nielsen, Bornbach og Torben Rahbek, der har specialiseret sig i innovation analyse og rådgivning.

10. Testingeniør Kasper Munch Eliassen og tekniker Henrik Egholm Andersen begge fra Force Technology i samtale med akademiingeniør Mogens Palm Hansen, DVN.

11. Fhv. direktør i De Samvirkende Købmænd, DSK, Arne Reisfelt og journalist Henrik Denman fra Dansk Handelsblad

12. To af drivkræfterne og samarbejdspartnerne i arbejdet med at få sat varedeklarationer på skoleskemaet. Til venstre er det ernærings-eksperten Gitte Laub Hansen, Kræftens Bekæmpelse og adjunkt Mulle Signe Nielsen, Suhr's Videncenter.

13. Bestyrelsesformand Steffen Gulmann, DVN i samtale med Hanne Flensborg Thomsen, fhv. næstformand i DVN.

14. Kontorchef Else Molander, Fødevarestyrelsen, i samtale med Kirsten Jacobsen, fødevarechef DSK, og Helga Møller.

Ideen om at sætte varedeklarationer på skoleskemaet op til DVN's 50-års jubilæum har givet genlyd i såvel trykte som elektroniske medier.

Ønsket om at sætte skolelever bedre i stand til at tage ansvar for egen sundhed ved at lære dem at forstå en varedeklaration, har vakt stor opsigt i de landsdækkende medier. Mediedækningen har været markant, og ønsket om at sætte varedeklarationer på skoleskemaet er udbredt. Så stor er interessen, at det meget sete forbrugerprogram Rabatten valgte at bruge undervisningsidéen som ramme for det ugentlige halvtimes program i den bedste sendetid fra kl. 19.30 til 20.

I indslaget optræder DVN-direktør Helga Møller som underviser for en 6. klasse, men først efter at eleverne har fået testet deres viden om varedeklarationer.

Den viser sig at være alt andet end prangende, men efter en lille times oplæg, står det noget bedre til med klassens evner til at læse og forstå deklarationen på køpezpizza.

Også de trykte medier har omtalt projektet, blandt andet har Jyllands-Posten haft to store artikler, hvoraf den ene tog afsæt i den forbrugerundersøgelse, som DVN har fået foretaget af Forbrugerrådets analysepanel.

DVN i medierne

Orientering DR P1 11. december

Interview med direktør Helga Møller og adjunkt Mulle Signe Nielsen, Suhrs, vedr. undervisningsmateriale. 10 minutters indslag.

Nordjyske Stiftstidende 26. november

Avisen omtaler DVN's forbrugerundersøgelse og nævner DVN's nye forbrugerpejece.

Hjemmet 26. november

Omtale af jubilæum.

Børsen 15. november

Adm. direktør i De Samvirkende Købmænd (DSK) John Wagner skriver i FødevarerSundheds klumme om den 13-punktsplan, som dagligvarehandelen præsenterede i foråret. I den forbindelse nævner han, at DSK har givet tilsagn om støtte til DVN's undervisningsprojekt.

Børsen 8. november

Adm. direktør i De Samvirkende Købmænd (DSK) John Wagner efterlyser politisk handling for at kunne føre dagligvarehandlens 13-punkts plan mod fedme ud i livet. Bl.a. opfordrer han til at støtte DVN's undervisningsprojekt.

Rabatten, DR TV 1 15. november

DVN-direktør Helga Møller underviser en århussiansk 6. klasse i at forstå en varedeklaration. Eleverne testes før og efter og bliver markant bedre. DVN-indslaget er gennemgående i en halv times udsendelse.

Berlingske Tidende 24. september

Varedeklarationer skal på skoleskemaet, citathistorie fra Ritzau.

Berlingske Tidende 3. november

Avisen omtaler DVN's forbrugerundersøgelse, nye forbrugerpejece samt 50-års jubilæet.

Berlingske Tidende 30. oktober

Artikel med overskriften "Lær at tyde en varedeklaration".

Dansk Handelsblad 12. oktober

Interview med Helga Møller om blandt andet DVN's undervisningsprojekt.

Dansk Handelsblad 9. november

Reportage fra jubilæet under overskriften "Handelen har medansvar for forbrugernes sundhed".

FoodCulture – Landbrugsrådets ugemagasin 12. november

Interview med Helga Møller om varedeklarationer på skoleskemaet.

Hendes Verden 5. november

Omtale af jubilæum samt undervisningsprojekt.

Søndagsavisen 4. november

Længere jubilæumsomtale af DVN's første frontkæmper Lis Groes.

Jyllands-Posten 3. oktober

Forbrugerne kan ikke læse de småskrevne varedeklarationer, skriver avisen på baggrund af DVN's forbrugerundersøgelse. I en anden større artikel samme dag skriver avisen om DVN's forslag om varedeklarationer på skoleskemaet. Artiklen omtales bl.a. på DR's tekst tv.

Jyllands-Posten 20. oktober

Debatindlæg fra direktør Helga Møller, der slår til lyd for, at restauranter og caféer skal varedeklare deres mad.

Politiken 1. oktober

Interview med Helga Møller om DVN's undervisningsprojekt.

Urban 24. september

Urban skriver om DVN's undervisningsprojekt bl.a. interview med Helga Møller.

P4 morgen, P3 og Radiokanalen 24. september

Indslag om undervisningsprojekt, interview med Helga Møller.

Radioavisen, DR 5. november

DVN-formand Steffen Gulmann interviewes under jubilæumskonferencen af Radioavisen og slår til lyd for varedeklarationer på skoleskemaet.